

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.514/2024/4.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Központi Rendőr Szakszervezet (felperesi képviselő címe, dr. Szelid Zoltán jogi és képviseleti előadó)
Az alperes:	Rendőrség1 (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Gömöri Csilla r. alezredes, kamarai jogi előadó
A per tárgya:	kártérítéssel kapcsolatos közszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (14. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 10.K.700.034/2024/12. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes Igazgatóság1a állományában vízagyú-gépkocsi parancsnok beosztást betöltő felperes 2022. november 9. napján teljesített szolgálata közben az általa vezetett szolgálati gépkocsiban kárt okozott. A gondatlanságát elismerte, a káreseménnyel kapcsolatban lefolytatott fegyelmi eljárás során a fegyelmi felelősségét a szám1 számú, 2022. december 15. napján jogerőre emelkedett határozattal megállapították. Az alperes a szolgálati

gépkocsi javításáról a cég1 által bruttó 1.269.176 forint összegről kiállított szám2 sorszámu számlát (a továbbiakban: számla) 2023. január 20. napján érkezett.

[2] Az alperes Igazgatóságának igazgatója mint a felperes állományilletékes parancsnoka a 2023. szeptember 27. napján kelt, határozatszám1 számú határozatával a kártérítési eljárást elrendelte, majd a 2023. október 20. napján kelt, határozatszám2 számú elsőfokú határozatával a felperest 304.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezte a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 236. § (1) bekezdés c) pontja és 229. § (1) bekezdése alapján.

[3] Az alperes parancsnoka a felperes szolgálati panasza folytán a 2023. december 6. napján kelt, határozatszám3 számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A kereset, a védírat

[4] A felperes keresetében az első- és másodfokú határozatok megsemmisítését kérte. A Kúria gyakorlatával alátámasztott álláspontja szerint az alperes a Hszt. 237. § (2) bekezdésében rögzített, a kártérítési eljárás megindítására előírt 15 napos határidőt, valamint a belügyminiszter irányítása alatt álló fegyveres szervek és hivatásos állományú tagjainak kártérítési felelősségéről szóló 23/1997. (III. 19.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 2. § (3) bekezdése szerinti intézkedési határidőt is megsértette. A balesetkor elismerte felelősségét, a kár összege a számla átvételekor, 2023. január 20. napján ismertté vált, az alperes azonban anyagi jogi határidőt elmulasztva több, mint 9 hónappal később indította meg az eljárást. A kártérítési eljárás során képviseleti jogát korlátozták, a javítás költségét a panaszban vitatta, melyet az alperes nem vizsgált ki. A perben tartott tárgyláson tett nyilatkozatában hivatkozott a Hszt. 240/A. § megsértésére is.

[5] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a Hszt. 11. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a 11. § (4) bekezdésére – a szolgálati viszonyal kapcsolatos igényét a kár bekövetkeztétől számított 3 éves elévülési időn belül érvényesítette. Kizárólag anyagi jogi határidő elmulasztásának a joghatása kifejezett jogszabályi rendelkezés esetén a jogvesztés, a kártérítési eljárás megindításának határideje eljárásjogi természetű. Az eljárás során a BM rendelet 2. § (3) bekezdésében előírt határidőket is megtartotta, a káreljárás megindítására való intézkedés nem jelent azonosságot a káreljárás megindításával. A javítást végző cég a jogszabályi feltételeknek megfelelő számlát állított ki, a másodfokú eljárás során a számla felülvizsgálata megtörtént, ennek eredményét a határozat tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletében az elsőfokú és másodfokú határozatot megsemmisítette. Rögzítette, hogy a Hszt. 237. § (2) bekezdésében a kártérítési eljárás megindításának feltételei fennálltak, a károkozó személye ismert volt, a kár összegét a 2023. január 10. napján (helyesen: 2023. január 20. napján) érkezett számla alapján állapította meg. Lényegesnek tartotta, hogy az állományilletékes parancsnok nem vitatottan elmulasztotta a Hszt. 240/A. § (1) bekezdése és a BM rendelet 24/A. § (1) bekezdése szerinti méltányossági vizsgálatot és a közvetlen szolgálati előljáró javaslatának bekérését, ami az ügy érdemére

kiható, a határozatok megsemmisítését eredményező eljárási jogszabálysértés. Rámutatott, hogy a határozatok érdemi vizsgálata során is azok jogszabálysértő volta lett volna megállapítható, mivel az állományilletékes parancsnok a Hszt. 237. § (2) bekezdésében és 238. § (1) bekezdésében meghatározott határidőket elmulasztotta, melynek következményét az Alkotmánybíróság 5/2017. (III. 10.) számú határozata (a továbbiakban: AB határozat) alapján nem az ügyfeleknek, hanem a közigazgatási hatóságoknak kell viselnie.

A fellebbezés és az észrevétel

[7] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdését, mivel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a tényállást, azonban abból téves jogi következtetéseket vont le. A Hszt. 240/A. § (1) bekezdése és a BM rendelet 24/A. § (1) bekezdése a méltányossági vizsgálat lebonyolításának módját nem kötötte írásbeliséghez, ezért a jogszabályi hivatkozások rögzítésével eleget tett kötelezettségének, ezzel jelezve, hogy hivatalból döntött a kártérítés mérsékléséről vagy elengedéséről. A BM rendelet 2. § (3) bekezdése a káreljárás megindítására pontos határidőt nem jelöl meg, pusztán a káreljárás megindításához szükséges intézkedések megtételéről rendelkezik, az eljárás megindítása és az intézkedés az eljárás megindítására két külön eljárási cselekmény. Az AB határozat nem releváns, mert annak alapja közigazgatási hatóság által késedelmesen kiszabott szankciós jellegű bírság, míg a jelen perben a kártérítés foglalkoztatási jogviszony keretein belül alkalmazott reparációs jellegű jogintézmény. A szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos igény a Hszt. 11. § (1) bekezdése alapján 3 év alatt évül el, az eljárás megindítására jogszerűen került sor.

[8] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a kártérítés összegének méltányosságból való csökkentését nem kérte, az a keresetben sem szerepel, az elsőfokú ítélet annak eljárási szabályaival kapcsolatos indokolása irreleváns. Az elsőfokú bíróság döntését a [20], [21], [34] bekezdésekben foglalt indokolás megalapozza, az eljárás során az alperes által is ismert volt az ORFK határidő betartására vonatkozó felhívása, azonban azt figyelmen kívül hagyta, annak vizsgálatát a határozatában mellőzte.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[9] Az alperes fellebbezése nem alapos.

[10] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a törvényesen megállapított tényállásból összességében helytálló jogi következtetéseket vont le, ugyanakkor a fellebbezésben foglaltakra is figyelemmel a következőket hangsúlyozza.

[11] A Hszt. 237. § (2) bekezdése a kártérítési eljárás megindításának, az alperes kártérítési igénye érvényesítésének határidejéről rendelkezik. Amennyiben az alperes az igénye érvényesítésére irányuló eljárást az előírt határidőben nem indítja meg, az eljárás lefolytatásának nincs helye, a határidőn túl indított eljárás esetén valamennyi eljárási cselekmény, így az állományilletékes parancsnok kártérítés mérsékléséről vagy elengedéséről való, a Hszt. 240/A. § (1) bekezdésén alapuló döntése, és az arra irányadó eljárási

jogszabályok megtartásának vizsgálata irreleváns. A határidő elmulasztása az eljárás lefolytatásának akadályát képezi, ezért elsődlegesen az eljárási akadályok vizsgálatát kell elvégezni, melynek fennállása esetén a további, a kártérítésre kötelezés érdemét érintő jogszabálysértések vizsgálata szükségtelen. Ehhez képest az elsőfokú bíróság döntését arra alapította, hogy az alperes a méltányossági döntés megtörténtének a tényét nem tudta igazolni, amit az ügy érdemére kiható eljárásjogi jogszabálysértésnek tartott és csak másodlagosan – az ügy érdemére tartozó, általa ténylegesen már szükségtelennek tartott módon – vizsgálta a Hszt. 237. § (2) bekezdése szerinti határidő megtartását.

[12] A felperes tehát helytállóan hivatkozott arra, hogy a kötelező méltányosság alkalmazásának, annak eljárási szabályainak megsértésével kapcsolatos ítéleti indoklás irreleváns, azokra a felperes sem az alperes eljárása során, sem a keresetében nem hivatkozott. A másodfokú bíróság a fent kifejtettekre tekintettel a fellebbezésnek a Hszt. 237. § (2) bekezdésében előírt határidő megtartására vonatkozó érvelésével kapcsolatos álláspontját fejt ki.

[13] A bekövetkezett események és azok időpontja a felek között nem volt vitatott, az eldöntendő jogkérdés tárgyát az képezte, hogy az alperes a kártérítési eljárást határidőben indította-e meg. Ezen kérdés megválaszolásának elsődleges relevanciája azért van, mert amennyiben a kártérítési eljárás megindítására határidőn túl kerül sor, úgy az annak eredményeként meghozott kártérítési határozat eleve jogszabálysértő, és az abban foglalt megállapítások (jogalap,összecszerűség) vizsgálata szükségtelen.

[14] A Hszt. 237. § (2) bekezdésének rendelkezése (a károkozó személyének megállapításán túlmenően) a kár összegének megállapításához köti a kártérítési eljárás megindításának kötelezettségét, egyben határidejét. A következőkes bírói gyakorlat – egyezően a BM rendelet 2. § (3) bekezdésében foglaltakkal – a kár összegének megállapítására alkalmas okiratnak tekinti a javítási költségekről kiállított számlát (Kf.VII.39.115/2020/5., Kf.VII.39.263/2021/3.).

[15] A hivatásos állomány tagjaira vonatkozó jogszabályi rendelkezések kógenssek (pl. Kf.VII.39.560/2020/3.), így sem a Hszt.-ben, sem a kártérítési felelősség részletszabályait tartalmazó BM rendeletben foglaltaktól eltérni nem lehet, a BM rendelet pedig kizárólag a Hszt. rendelkezéseivel összhangban értelmezhető. Ebből az következik, hogy az állományilletékes parancsnoknak a hozzá 2023. január 20. napján beérkezett, kárösszeget igazoló számla ismeretében tizenöt napon belül meg kellett volna indítania a kártérítési eljárást, ezzel szemben azt 2023. szeptember 27. napján rendelte el, amely eljárásával a Hszt. 237. § (2) bekezdésében foglalt kógens törvényi rendelkezést megsértette.

[16] A Hszt. a kártérítési eljárás megindítására és a kártérítési határozat meghozatalára vonatkozó határidők szabályozásával korlátozza azt az időtartamot, amely alatt a kárfelelősséggel érintett munkavállalót a munkáltató bizonytalan, függő helyzetben tarthatja. A Kúria következőkesen képviselt álláspontja (Kfv.VII.37.858/2020/4., Kf.VIII.39.892/2021/4., Kf.VII.39.263/2021/3., Kf.VII.39.115/2020/5., Kf.III.45.153/2021/5) szerint a Hszt. 237. § (2) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidő az alperes anyagi (anyagi) jogához kötődik, a Hszt. anyagi jogi rendelkezéséből fakad, ezért anyagi jogi természetű. A határidő kimentésére a Hszt. 12. § (6) bekezdése alapján csak a jogszabály kifejezett rendelkezése alapján van lehetőség. Minthogy a Hszt. 237. § (2) bekezdése a kimentést nem teszi lehetővé, az alperesnek a kártérítési eljárást a károkozó személyéről és a kár összegéről történt tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül kellett volna megindítania.

[17] A perbeli esetben nem volt vitatott a tényállás a tekintetben, hogy a felperes a károkozást elismerte, a fegyelmi felelősségét megállapították, az alperes a számlát 2023. január 20. napján érkezett, ez alapján a károkozó személye és a kár bekövetkezte az alperes előtt utóbbi időpontban ismertté vált. Az alperes a kártérítési eljárás megindításával mintegy nyolc hónapon keresztül késlekedett, mindezek alapján az állományilletékes parancsnoknak a 2023. október 20. napján kelt elsőfokú határozatával, majd ennek alapján az alperes vezetőjének a 2023. december 6. napján kelt másodfokú határozatával jogszerűen nem volt lehetősége a felperest kártérítés fizetésére kötelezni. Az alperes relevancia hiányában hivatkozott a BM rendelet 2. § (3) bekezdésének értelmezése körében a „kártérítési eljárás megindítása” és az „intézkedés a kártérítési eljárás megindítására” fogalmak eltérő jelentéstartalmára, mert a kártérítésre kötelezés valamennyi feltételének ismeretében a Hszt. 237. § (2) bekezdése szerinti határidőt elmulasztotta, ezért nem volt jelentősége annak, hogy a számla megérkezését követően tizenöt napon belül ugyan nem indította meg a kártérítési eljárást, de az iránt intézkedett-e.

[18] Az ítéltábla az alperes érvelésével egyetértve mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából az AB határozattal kapcsolatban kifejtett álláspontját tekintettel arra, hogy az eltérő tényállása miatt (ügyazonosság hiányában) a jelen jogvita eldöntésére nem alkalmazható, továbbá az Alkotmánybíróság az e vonatkozásban kifejtett álláspontját későbbi döntéseiben jelentősen továbbfejlesztette (lásd például: 11/2024. (V. 10.) AB határozat [63], 25/2020. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [60]).

[19] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[20] A felperes a másodfokú eljárásban perköltség igényt nem terjesztett elő, ezért arról az ítéltáblának a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1)-(2), (5) bekezdéseire és 82. § (3) bekezdésére figyelemmel rendelkeznie nem kellett.

[21] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért az Itv. 39. § (1) bekezdés és 46. § (1) bekezdés alapján meghatározott (24.320 forint) összegű fellebbezési eljárási illetéket a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[22] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[23] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. március 5.

dr. Kecskés Zsófia s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Farkas Ervin s.k.

előadó bíró

dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia

bíró